

**Zasady systemu kontroli wewnętrznej
w Banku Spółdzielczym w Środzie Śląskiej**

Środa Śląska

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Środzie Śląskiej

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Środzie Śląskiej, zgodnie z art.9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Środzie Śląskiej oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 3) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach;
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) Mechanizmy kontrolne;
 - 2) Stanowisko ds. zgodności;
 - 3) Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS.
2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne co najmniej procesom istotnym.

3. W Banku zapewnia się realizację celów systemu kontroli wewnętrznej poprzez funkcjonowanie

mechanizmów kontrolnych, dostosowanych do specyfiki danego obszaru działalności Banku, przebiegu i stopnia złożoności procesów, występującego ryzyka oraz skali i istotności nieprawidłowości, efektywności systemów informatycznych wspomagających procesy, dostępności

zasobów ludzkich i sprawowanego nadzoru.

3. Przy uwzględnieniu uwarunkowań określonych w ust. 2 projektowane są i wdrażane mechanizmy kontrolne:

1) spełniające rolę prewencyjną, detekcyjną i korekcyjną;

2) automatyczne, półautomatyczne i manualne;

3) kluczowe, tj. o podstawowym znaczeniu dla osiągnięcia danego celu systemu kontroli wewnętrznej, mające istotny wpływ na poprawność i bezpieczeństwo przebiegu procesu oraz mechanizmy uzupełniające.

4. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, wpisane w procesy funkcjonujące

w Banku, w szczególności w procesy istotne, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą (w ramach tej

samej linii) i pionową (pierwszej linii przez drugą linię) oraz testowanie poziome i pionowe.

5. Weryfikacja jest dokonywana w sposób ciągły przed rozpoczęciem lub w trakcie czynności wykonywanych w ramach procesów.

6. Testowanie jest przeprowadzane w przypadku zakończonych czynności na wybranej próbie testowej.

7. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania poziomego poprzez jednoznaczne rozdzielanie zadań wśród pracowników (stosowanie oraz monitorowanie mechanizmów) oraz niezależność monitorowania pionowego poprzez wyodrębnienie linii obrony.

8. Wyniki monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w tym testowania pionowego oraz informacje o statusie realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących są w okresach kwartalnych raportowane do Spółdzielni, Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku i Komitetu Audytu.

9. Zasady niezależnego monitorowania mechanizmów kontrolnych, ich rodzaj, zakres oraz przypisanie zadań do poszczególnych jednostek/komórek organizacyjnych, a także zasady raportowania o wynikach testowania są określone w Instrukcji systemu kontroli wewnętrznej w Banku BPS S.A.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Systemie Ochrony system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

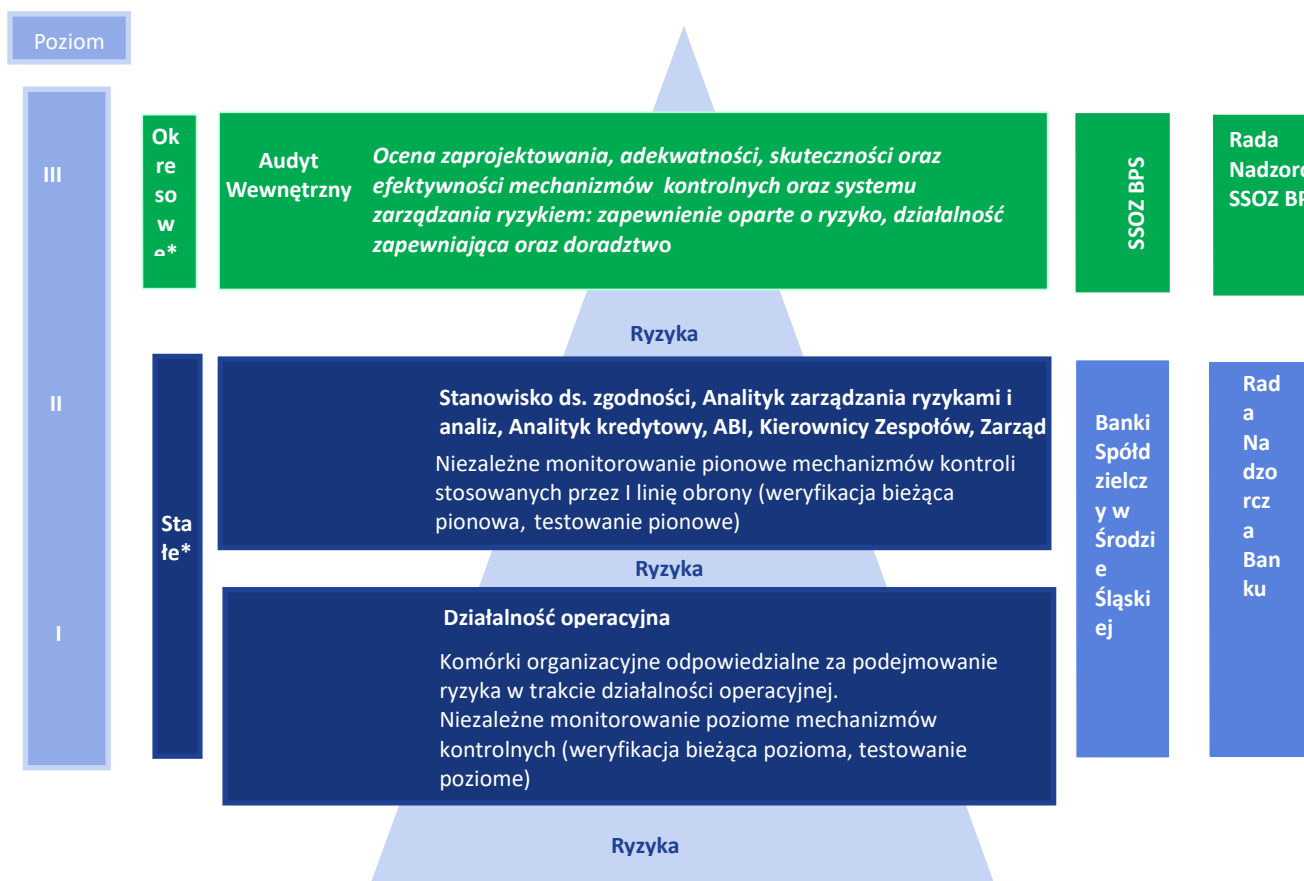
1) Poziom I to komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie ryzyka w trakcie działalności operacyjnej;

2) Poziom II - na drugim poziomie zarządzania występują następujące komórki organizacyjne, uprawnione do przeprowadzania testowania pionowego to: Stanowisko ds. zgodności, Analityk zarządzania ryzykami i analiz, Analityk kredytowy, Administrator Bezpieczeństwa Informacji (ABI). Kierownicy Zespołów i Zarząd.

3) Poziom III to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię.

2. Schemat struktury systemu kontroli wewnętrznej w Banku został przedstawiony poniżej:

Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Środzie Śląskiej

*Kontrole wpisane w przebieg procesu, wykonywane regularnie.

**Audyty realizowane przez komórkę audytu wewnętrznego w oparciu o Plan Audytu zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

§ 5

Kontrola realizowana na Poziomiej I

1. Celem kontroli realizowanej na Poziomiej I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana na Poziomie II

1. Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku Spółdzielczego w Środzie Śląskiej, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na Poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
2. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na Poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na Poziomie I i Poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
3. W Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność stanowiska ds. zgodności.

§ 7

Kontrola realizowana na Poziomie III

1. Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochron Zrzeszenia BPS, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
3. Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego są uregulowane w Załączniku nr 11 do Umowy Systemu Ochrony.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 8

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz stanowisko do spraw zgodności.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność stanowisku do spraw zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika na tym stanowisku. .
3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników

w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze stanowiskiem do spraw zgodności oraz Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku i Komitetowi Audytu Banku, raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 5.

§ 9

Rada Nadzorcza Banku

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od stanowiska do spraw zgodności, inne komórki pełniące funkcje kontrolne, Zarządu Banku, Komitetu Audytu Banku, jeżeli został powołany oraz Spółdzielni w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
3. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz stanowiska do spraw zgodności. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
4. Rada Nadzorcza Banku przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu Banku.
5. Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w ust. 3.
6. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza Politykę Zgodności;

- 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności.

§ 10

Komitety Audytu

1. Komitet Audytu dokonuje oceny systemu kontroli wewnętrznej oraz oceny na podstawie przedstawionych przez Zarząd Banku sprawozdań na temat wyników, identyfikacji, oceny kontroli i modyfikacji wielkości i profilu ryzyka braku zgodności.
2. Komitet Audytu raportuje swoje oceny do Rady Nadzorczej Banku.

§ 11

Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni

1. Zarząd Spółdzielni odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej Spółdzielni, który obejmuje funkcję audytu wewnętrznego oraz zapewnienie niezależności tej funkcji.
2. Rada Nadzorcza Spółdzielni monitoruje skuteczność funkcji audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony na podstawie informacji uzyskanych od Zarządu Spółdzielni oraz Pionu Audytu.
3. Rada Nadzorcza Spółdzielni dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania w Systemie Ochrony funkcji audytu wewnętrznego.
4. Przepisy § 8 i 9 stosuje się odpowiednio do Zarządu Spółdzielni i Rady Nadzorczej Spółdzielni w zakresie odpowiedzialności za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej w Spółdzielni.

III. OBOWIĄZKI I ZASADY DZIAŁANIA ORAZ ZAPEWNIENIE NIEZALEŻNOŚCI STANOWISKA DS.ZGODNOŚCI I KONTROLI INSTYTUCJONALNEJ.

§ 12

1. Do obowiązków Stanowiska ds. zgodności należy w szczególności:
 - 1) opracowanie regulaminu funkcjonowania Stanowiska ds. zgodności;
 - 2) opracowanie rocznego planu działania Stanowiska ds. zgodności
 - 3) zatwierdzanie procedur i metodyk wykorzystywanych w procesie niezależnego monitorowania w ramach funkcji kontroli zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 4) zatwierdzanie wyników identyfikacji, oceny, kontroli oraz monitorowania ryzyka braku zgodności oraz przekazywanie do organów Banku raportów zawierających te wyniki;
 - 5) opracowanie zasad okresowego raportowania do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej/Komitetu Audytu.
 - 6) przestrzeganie zasad etyki zawodowej;
 - 7) przestrzeganie zasad poufności w odniesieniu do informacji pozyskiwanych w związku z wykonywaniem zadań;

- 8) wykonywanie czynności z zachowaniem niezbędnej niezależności i obiektywizmu;
- 9) zabezpieczanie materiałów i dokumentów uzyskanych podczas wykonywania czynności, w tym zabezpieczanie ich przed dostępem dla niepowołanych osób w sposób wskazany w regulacjach wewnętrznych;
- 10) dokumentowanie wykonywanych czynności;
- 11) niezwłoczne informowanie o krytycznym poziomie ryzyka braku zgodności

§ 13

1. Zapewnienie niezależności

1. W banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki do spraw zgodności tj. Stanowiska ds. zgodności.
2. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności tj. Stanowiska ds. zgodności.
3. Stanowisko ds. zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.
4. Stanowisko ds. zgodności uczestniczy w posiedzeniach Zarządu Banku.
5. Stanowisko ds. zgodności lub osoba ją zastępująca uczestniczy w posiedzeniach Rady Nadzorczej w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.
6. Powoływanie osoby na Stanowisko ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
7. Odwołanie osoby ze Stanowiska ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tej osoby przez Radę Nadzorczą.
8. W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na Stanowisku do spraw zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach.
9. W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników Stanowiska do spraw zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.
10. W przypadku zmiany na stanowisku do spraw zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny.

Postanowienia końcowe

§ 14

Niniejsze Zasady podlegają corocznemu przeglądowi i aktualizacji w celu dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku oraz zmian organizacyjnych i regulacji wewnętrznych i zewnętrznych.